

Ämnesföreträdare och ämnesansvarig lärare inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå

1 Allmänt

Vid Högskolan i Skövde (Högskolan) ska det finnas en ämnesföreträdare för varje ämne som utgör ett huvudområde inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Om särskilda skäl finns kan även biträdande ämnesföreträdare utses¹.

Vid sidan av huvudområdena finns det vid Högskolan ett antal ämnen, så kallade resursämnen, där möjlighet finns till studier på grundläggande nivå (fördjupningsnivåerna G1N och G1F). För dessa ämnen ska det finnas en ämnesansvarig lärare.

Ämnesföreträdare (inklusive biträdande ämnesföreträdare) och ämnesansvarig lärare utses av fakultetsnämnden, på förslag av berörd prefekt. Uppdrag som ämnesföreträdare, biträdande ämnesföreträdare eller ämnesansvarig lärare kan inte förenas med uppdrag som chef. Skälet är att en kombination av uppdragen skulle kunna innebära intressekonflikter. Vidare bör uppdrag som ämnesföreträdare inte kombineras med uppdrag som programansvarig lärare för ett program där ämnet som företräds utgör huvudområde.

För utbildning som leder till en yrkesexamen har den programansvarige läraren ett utökat ansvar som i vissa delar sammanfaller med ämnesföreträdarens ansvar. Ansvaret delas då mellan berörd ämnesföreträdare och programansvarig lärare. Det delade ansvaret rör främst progression och måluppfyllelse (se punkt 3.4 nedan).

2 Kompetens

Ämnesföreträdaren ska vara väl förtrogen med sitt ämne och kompetensmässigt minst ha doktorexamen (eller motsvarande kompetens) samt ska normalt bedriva forskning som är relevant för ämnet. Ämnesansvarig lärare ska vara väl förtrogen med sitt ämne och bör ha doktorexamen (eller motsvarande kompetens) samt bör bedriva forskning som är relevant för ämnet. Vidare ska ämnesföreträdaren och den ämnesansvarige läraren ha viss undervisningserfarenhet inom utbildning på högskolenivå.

¹ Särskilda skäl kan vara att huvudområdet har stor innehållslig bredd, till exempel med flera inriktningar, eller att det finns ett stort antal utbildningsprogram, kurser och/eller studenter inom huvudområdet.

Såväl ämnesföreträdare som ämnesansvarig lärare ska vara väl förtrogna med, och tillämpa, nationellt och lokalt regelverk för högskoleutbildning. För vissa av de områden och arbetsuppgifter som beskrivs i detta dokument har Högskolans verksamhetsstöd utformat särskilda anvisningar, tidsplaner, blanketter etc. Dessa dokument ingår som en del i det lokala regelverket.

3 Ansvar och arbetsuppgifter

Nedan anges ansvar och arbetsuppgifter för ämnesföreträdaren. Ämnesansvarig lärare har, där så är relevant, motsvarande ansvar och arbetsuppgifter. Ansvaret och arbetsuppgifterna innebär att ämnesföreträdaren och den ämnesansvarige läraren – under fakultetsnämnd, prefekt och avdelningschef – har ett tydligt ansvar för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av ämnet.

3.1 Ämnets innehåll, organisation och utveckling

Utbildningen ska vila på vetenskaplig eller konstnärlig grund och på beprövad erfarenhet. Ämnesföreträdaren ansvarar för ämnets innehåll, organisation och utveckling vid Högskolan.

Följande aspekter ska genomgående beaktas av ämnesföreträdaren:

- anknytning till forskning och beprövad erfarenhet
- användbarhet för arbetsmarknaden
- digitalisering för hållbar utveckling
- internationalisering
- jämställdhet och lika villkor
- samverkan med det omgivande samhället

I arbetet med nämnda aspekter ska relevanta styrdokument beaktas. Vidare ska arbetet ske i samråd och samverkan med de funktioner som har särskilt ansvars- eller samordningsansvar relaterat till aspekterna. När det gäller forskningsanknytning ska arbetet ske i nära samverkan med berörda forskningsgruppsledare.

3.2 Ämnesdefinition

Ämnesföreträdaren ska utarbeta förslag till och revidering av ämnesdefinition, i samråd med ämnesgrupp², avdelningschef och prefekt. Fakultetsnämnden fastställer definitionen.

3.3 Kursplaner, utbildningsplaner och utbildningskommittéer

Ämnesföreträdaren har ett övergripande kvalitetsansvar för kurserna inom ämnet och utbildningsprogram där ämnet är huvudområde. Detta innebär att ämnesföreträdaren kvalitetsgranskar förslag till nya kurs- och utbildningsplaner samt förslag till revidering

² I ämnesgruppen ingår de lärare som är anställda i och/eller undervisar i ämnet.

av befintliga kurs- och utbildningsplaner. Kurs- och utbildningsplaner ska utformas i enlighet med anvisningar i *Riktlinjer för utformning av kursplan* respektive *Riktlinjer för utformning av utbildningsplan*. Ämnesföreträdaren initierar även förslag till avveckling av kurser, se *Riktlinjer för avveckling av kurs*.

Ämnesföreträdaren ingår i en utbildningskommitté med ansvar för att föredra kursplaner inom ämnet och utbildningsplaner där ämnet är huvudområde. Om ämnesansvarig lärare inte ingår i kommittén kallas hen som föredragande vid kommitténs behandling av kursplaner inom ämnet.

3.4 Progression och måluppfyllelse

Progressionen inom huvudområdet eller ämnet måste garanteras genom fortlöpande översyn av kursernas innehåll och genomförande. Särskild vikt ska läggas vid säkerställande av att huvudområdets kurser – och i vissa fall kurser i övriga ämnen – tillsammans bidrar till att examensordningens mål för aktuella examina uppnås.

Då utbildning som leder till examen till stor del sker inom ramen för utbildningsprogram ansvarar ämnesföreträdaren för progression och måluppfyllelse inom den del av programmet som utgörs av kurser i huvudområdet. Samråd ska ske med programansvariga lärare. När det gäller program som leder till en yrkesexamen ansvarar den programansvarige läraren för mål och programprogression som täcks av kurser i andra ämnen än huvudområdet. Ämnesföreträdaren ska också samråda med programansvarig lärare gällande lokala mål för programmet. Programansvarig lärare har huvudansvar för progression och måluppfyllelse relaterat till de lokala programmålen.

Som stöd för arbetet med progression och måluppfyllelse i utbildningsprogrammen finns särskilda matriser för koppling mellan examens- och programmål och kurser. Ämnesföreträdaren ska, för de program där ämnet är huvudområde, tillsammans med den programansvarige läraren ansvara för att programmatris sammanställs och hålls uppdaterad.

3.5 Uppföljning och utvärdering

Ämnesföreträdaren har, tillsammans med programansvariga lärare, en viktig ansvarsroll i arbetet med lokal och nationell uppföljning och utvärdering av utbildning.

Kursutvärdering

I uppdraget som ämnesföreträdare ingår ett övergripande ansvar för arbetet med kursutvärderingar. Ansvaret gäller främst uppföljning av att kursutvärderingar görs – och att resultaten beaktas för utvecklingen av ämnet. Arbetet ska utföras i enlighet med *Riktlinjer för utvärdering av kurs*.

Programutvärdering

Ämnesföreträdaren ansvarar för att resultat från programutvärdering där kurser i ämnet ingår beaktas för utveckling av ämnet. Främst gäller detta resultat från utvärdering av program där ämnet utgör huvudområde. Processen för programutvärdering beskrivs i *Riktlinjer för utvärdering av utbildningsprogram*.

Årlig uppföljning av utbildningsprogram via KUpp

Ämnesföreträdaren ska – för de program där ämnet är huvudområde – aktivt medverka i den årliga uppföljning av utbildningsprogram som görs via IT-systemet KUpp (Kvalitetsuppföljningssystem). Arbetet görs i samråd med programansvariga lärare som har huvudansvaret för att processer initieras och kontinuerligt genomförs i systemet. Uppföljningen sker i enlighet med *Anvisningar för årlig uppföljning av utbildningsprogram*.

Uppföljning av ämnen enligt sexårscykel

Ämnesföreträdaren ansvarar – tillsammans med programansvariga lärare i program där ämnet är huvudområde samt berörd avdelningschef och prefekt – för aktiv medverkan i den uppföljning av samtliga ämnen och utbildningsprogram som fakultetsnämnden genomför enligt en sexårscykel. Arbetet innebär bland annat att ansvara för sammanställning av självvärdering för ämnet, tillhandahålla relevant underlag för uppföljningen samt delta i uppstartsmöten, dialoger och intervjuer. Ämnesföreträdaren har också ett ansvar för att resultatet av uppföljningen tas om hand och inkluderas i arbetet med utveckling av ämnet. Uppföljningen sker i enlighet med *Riktlinjer för uppföljning av ämne och relaterade utbildningsprogram inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå*.

Nationell utvärdering

Vid nationell utvärdering av ämnet, kurser inom ämnet eller program där ämnet är huvudområde är ämnesföreträdaren normalt kontaktperson och ansvarar för att bedömningsunderlag tas fram.

3.6 Kompetensförsörjning och förslag om utseende av kursansvariga lärare och examinatorer

Ämnesföreträdaren ansvarar för att förslag till kompetensförsörjningsplan finns för ämnet. Vid anställning av lärare inom ämnesgruppen deltar ämnesföreträdaren i rekryteringsgruppens arbete.

Ämnesföreträdaren ansvarar för att förslag om utseende av kursansvarig lärare och examinator tas fram och lämnas till avdelningschefen.

3.7 Behörighetsprövning och tillgodoräknande

Ämnesföreträdaren ska, på begäran av antagningshandläggare och examenshandläggare, lämna yttranden i ärenden som rör behörighetsprövning och tillgodoräknande, inklusive överklaganden i dessa ärenden. De formella besluten i dessa ärenden fattas av antagningshandläggare och examenshandläggare.

I arbetet med behörighetsprövning och tillgodoräknade stöds ämnesföreträdaren av berörda programansvariga och kursansvariga lärare. Särskilt stöd ges av programansvariga lärare i de ärenden som rör antagning till senare del av program och bedömning av utländsk utbildning.

3.8 Informationsförsörjning

Ämnesföreträdaren ska - i samråd med högskolebiblioteket – ansvara för att utbudet av litteratur, tidskrifter och databaser inom ämnet kontinuerligt uppdateras. Samråd ska också ske med högskolebiblioteket vid förändringar av utbildnings- och forskningsinriktningar.

3.9 Övriga arbetsuppgifter

I uppdraget som ämnesföreträdare ingår även att:

- vara ett stöd för prefekt och avdelningschef gällande utbildningens koppling till institutionens verksamhetsplan
- vara ett stöd till avdelningschefen vid övergripande planering av ämnets ekonomi och bemanning
- ansvara för att anskaffning och underhåll av särskild infrastruktur beaktas i budgetarbetet (om sådan krävs för utbildningen i ämnet)
- ge stöd för information och marknadsföring av ämnet, i samråd med avdelningen för marknadsföring och kommunikation
- attestera resultat i Ladok³, som ersättare för examinator (i undantagsfall)
- medverka i olika arbetsgrupper eller utföra andra uppgifter, på uppdrag av fakultetsnämnd, prefekt eller avdelningschef

4 Ikraftträdande

Uppdragsbeskrivningen träder i kraft 2019-11-13. Den ersätter uppdragsbeskrivning från februari 2016 (dnr HS 2015/933).

³ Ladok är ett nationellt system som ger universitet och högskolor stöd i de olika studieadministrativa processerna.